

Vlaams
Parlement

ingediend op **240** (2014-2015) – Nr. 2
29 mei 2015 (2014-2015)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Marnic De Meulemeester en Kurt De Loor

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door viceminister-president Liesbeth Homans

**over de integratie van de openbare centra
voor maatschappelijk welzijn in de
gemeentebesturen: inhoudelijke en
procesgerelateerde krijtlijnen**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

mevrouw Sofie Joosen, de heren Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers,
mevrouw Nadia Sminate, de heer Peter Wouters;
de heren Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Mercedes Van Volcem;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
mevrouw Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

de heer Björn Anseeuw, mevrouw Vera Celis, de heer Jan Hofkens, mevrouw Lies Jans,
de heren Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
mevrouw Caroline Bastiaens, de heer Jan Durnez, mevrouw Martine Fournier, de heer Joris Poschet;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Somers;
de dames Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Chris Janssens;
de heer Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

240 (2014-2015) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

INHOUD

1. Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.....	4
1.1. VVSG neemt acte van Vlaamse keuzes.....	4
1.2. Principieel standpunt VVSG	4
1.3. Waarborgen inzake regelgeving, financiering en inhoudelijk.....	6
2. Vereniging van de Vlaamse OCMW-secretarissen.....	8
2.1. Historische terugblik.....	8
2.2. Kritische bedenkingen	8
2.3. Drie vragen over de hervorming.....	9
3. Vlaamse Lokale Financieel Beheerders.....	9
3.1. Doelstellingen	9
3.2. Aandachtspunten	10
3.3. Historische voortrekkersrol van de ontvanger	10
3.4. Standpunt VLOFIN	10
3.5. Premissen decretale graden	11
4. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	11
5. Antwoorden van de genodigden.....	16
6. Repliek en aanvullend antwoord	21
Gebruikte afkortingen	23

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid hield op 12 mei 2015 een hoorzitting naar aanleiding van de nota van de Vlaamse Regering over de integratie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in de gemeentebesturen (inhoudelijke en procesgerelateerde krijtlijnen).

Aan de hoorzitting werd deelgenomen door:

- Mark Suykens en Piet Van Schuylenbergh namens de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten;
- Luc Kupers, Nico Weyns en Piet Vanwambeke namens de Vereniging van de Vlaamse OCMW-secretarissen;
- Herwig Hoskens, Jan Creemers en Tom Gevaert namens de Vlaamse Lokale Financieel Beheerders.

1. Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

1.1. VVSG neemt acte van Vlaamse keuzes

Marc Suykens is blij met de geboden gelegenheid om het VVSG-standpunt te vertolken. De VVSG neemt acte van de Vlaamse keuzes in het regeerakkoord en in de conceptnota van de Vlaamse Regering. Over de conceptnota is er echter geen overleg geweest. De VVSG dringt dan ook vooreerst aan op systematisch structureel overleg over de uitwerking van alle verdere stappen in dit dossier.

1.2. Principieel standpunt VVSG

Piet Van Schuylenbergh zegt dat de conceptnota verschillende keren besproken is op het directiecomité en de raad van bestuur, maar de VVSG heeft ook een ronde van Vlaanderen georganiseerd. Daaraan hebben 1200 mensen deelgenomen, ongeveer de helft van gemeenten en de helft van OCMW's, waaronder zowel mandatarissen, leidend ambtenaren, diensthoofden, secretarissen en financieel beheerders. Op basis daarvan heeft de raad van bestuur een standpunt bepaald op 4 maart jongstleden.

Voor de VVSG moet elke verandering leiden tot een sterker sociaal beleid. De conceptnota is vooral bestuurlijk van aard en weinig inhoudelijk, terwijl uit de ronde van Vlaanderen net blijkt dat mensen de inhoud van het sociale beleid belangrijk vinden, met name voor de kwetsbare burger. Heel wat deelnemers vragen of met de inkanteling de sociale hulpverlening gegarandeerd zal blijven. Iemand zei: "Een dossier kan je in de kast zetten, een cliënt niet.". Voorts wil men garanties dat de lokale besturen zelf initiatiefnemer kunnen blijven in de zorg. Men vreest voor een afbouw van de publieke zorg.

De VVSG is het eens met een aantal uitgangspunten van de conceptnota, zoals de behoefte aan een sterk en geïntegreerd sociaal beleid. Het moet gaan om een breed sociaal beleid, gespreid over alle mogelijke beleidsdomeinen waar een lokaal bestuur mee te maken heeft en waarbij de sociale accenten in alle beleidsdomeinen worden bewaakt. Er worden wel waarborgen gevraagd, zowel inhoudelijk, regelgevend als financieel. Mark Suykens zal hier verder op ingaan.

Daarnaast zijn er veel vragen over de timing en de uitvoering. De regering wil het regelgevend kader rond hebben tegen de zomer van 2017, dus anderhalf jaar voor de verkiezingen. De hele hervorming moet uitgevoerd zijn tegen 1 januari 2019, wat moeilijk haalbaar lijkt. Op de ronde van Vlaanderen bleek ook een algemeen verzoek om autonoom en dus aangepast aan de lokale realiteit te kunnen kiezen tussen uitvoeringsmodellen. Een geïntegreerd beleid kan immers op verschillende manieren uitgevoerd worden.

De VVSG heeft zich in zijn standpunt akkoord verklaard met de politieke meerderheid van het Vlaams Parlement die besliste dat het bipolair model vanaf 1 januari 2019 tot het verleden behoort en dat gemeente en OCMW dus samengaan in één gemeentelijke organisatie. De vereniging wil constructief meewerken aan de uitvoering, maar vraagt sluitende waarborgen voor een sterk sociaal beleid en een vrijwaring van de specifieke context van de hulpverlening.

De VVSG acht vijf elementen belangrijk, vooreerst een geïntegreerd lokaal sociaal beleid. Het lokaal sociaal beleid is geen nichebeleid, maar betreft heel wat beleidsdomeinen zoals wonen, werk, inkomen, zorg, cultuur, vrije tijd. Dat vergt een omvattende visie als basis voor strategische politieke keuzes, wat dan weer de verantwoordelijkheid is van de gemeenteraad, zoals die gaat over alle strategische keuzes van de gemeente.

Een tweede aandachtspunt betreft waarborgen voor individuele hulpverlening. Daar het gaat over individuele hulpverlening, individuele sociale interventies die sterk ingrijpen in het leven van burgers, is een afgeschermd kader nodig. Hulpverlening is niet hetzelfde als andere vormen van gemeentelijke dienstverlening. Het vergt ook een omvattende aanpak met andere sociale actoren op het gemeentelijke grondgebied en in nauwe samenwerking met de doelgroepen. In een hulpverleningscontext zijn acties gericht op het realiseren van de missie, met name de menselijke waardigheid, met als vertrekpunt de kracht van mensen. De cliënt en zijn omgeving zijn het uitgangspunt van het handelen. Deze vorm van hulp vergt een goed samenspel tussen het bestuur, het management en de hulpverleners. De deontologie van hulpverleners en het beroepsgeheim zijn andere aspecten die de nieuwe regelgeving moet behartigen.

Ten derde moeten de politiek-strategische beslissingen in handen blijven van de gemeenteraad. Voor de uitvoering van het beleid wil de VVSG het behoud van drie mogelijkheden: een gemeentelijke welzijnsdienst, een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) of een extern verzelfstandigd agentschap (EVA). Wat nu al kan voor alle gemeentelijke beleidsdomeinen moet in aangepaste vorm dus ook kunnen voor de uitvoering van het sociaal beleid, voor het geheel of voor onderdelen, bijvoorbeeld zorgbedrijven.

Dat de beslissingen over individuele maatschappelijke dienstverlening volgens de conceptnota zullen gebeuren door een bijzonder comité, is een goede zaak. Dat comité wordt aangeduid door de gemeenteraad. Voor de VVSG kunnen daar gemeenteraadsleden in zitten, maar moet het zeker ook externe experts tellen, zowel ervaringsdeskundig als professioneel deskundig. De precieze taakstelling moet nog uitgeklaard worden. Voor VVSG zijn dat: beslissingen in individuele dossiers waar sociaal onderzoek aan voorafgaat; dringende steunverlening met mogelijkheid tot delegatie aan ambtenaren van de sociale dienst voor bijzonder dringende gevallen; advies over en uitvoering van gemeentelijke reglementen die na de integratie van het OCMW ook over sociale aspecten zullen gaan.

De VVSG ziet heel wat (schaal)voordelen aan intergemeentelijke samenwerking. De huidige vormen van samenwerking (OCMW-verenigingen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) moeten zeker behouden en opgewaardeerd worden. Uiteraard dient te worden nagegaan hoe de formules van het OCMW-decreet passen in het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. In de huidige intergemeentelijke samenwerkingen is er geen inbreng van private partners mogelijk, terwijl dat bij OCMW-verenigingen wel het geval is. Dus private sociale actoren moeten kunnen participeren en bovendien stelt zich het probleem van de 'in-house'. Dat is een Europese regel die zegt dat een lokaal bestuur dat een deel van zijn opdrachten laat uitvoeren door private partners, de markt daarover moet raadplegen.

1.3. Waarborgen inzake regelgeving, financiering en inhoudelijk

Mark Suykens legt uit dat de VVSG enkele essentiële waarborgen mist. De vereniging vraagt de strikte toepassing van het Belfortmodel dat ook in het regeerakkoord vermeld staat. De regering verbindt zich er daarin toe 'nauwkeurig de weerslag van regeringsbeslissingen op de organisatie, het personeel, de werking en het investeringsbeleid van de lokale besturen in kaart te brengen'. Voor de VVSG is het essentieel, vooraleer de conceptnota uit te voeren, een sluitende analyse te maken van alle gevolgen en aanpassingen van Vlaamse en federale regels en het wegwerken van alle negatieve effecten, zowel financieel, regelgevend als inhoudelijk. De VVSG eist ook het behoud en zelfs de versterking van de huidige financiële stromen en de inhoudelijke waarborgen voor een sterk lokaal sociaal beleid. Kortom, de lokale besturen mogen er niet op achteruit gaan qua mogelijkheden en middelen om een lokaal sociaal beleid te voeren.

De optie van de regering bestaat erin de rechtspersoon van het OCMW af te schaffen en de werking te integreren in de gemeentelijke werking. Dat vergt een aanpassing van de OCMW-wet waarin de rechtspersoon formeel geregeld is. De wet van 1976 op de OCMW's schept in feite een hybride situatie. Het OCMW is een gemeentelijke instelling, beheerd via onrechtstreekse verkiezingen, die het gemeentelijke sociaal beleid voert, maar het is ook een instelling voor de uitvoering van de sociale zekerheid. De conceptnota belicht die tweespalt onvoldoende. Juristen zijn het er niet over eens of ook de bijzondere wet op de hervorming der instellingen moet worden aangepast. In ieder geval zijn waterdichte garanties nodig dat het verlies van de rechtspersoonlijkheid niet leidt tot ernstige nadelen voor het inhoudelijke sociale beleid. Mark Suykens verwacht dat de Raad van State en zelfs het Grondwettelijk Hof zich daarover zullen moeten uitspreken.

Daarnaast zijn er heel wat andere federale regelgevingen waarin het OCMW uitdrukkelijk vermeld wordt, zoals de wet op de rijksmaatschappelijke zekerheid en de wet op het recht op maatschappelijke integratie. De OCMW's hebben daarnaast, om de informatieveiligheid te verzekeren, een algemene machtiging voor het gebruik van de kruispunt databank. Het handvest van de sociaal verzekerde geeft nominatim waarborgen aan een aantal instellingen voor sociale zekerheid, waaronder het OCMW. OCMW's kunnen giften krijgen of beheren legaten met een bepaald doel, soms zelfs al gedurende honderd jaar. Dat lijstje is niet exhaustief, er zijn vast nog heel wat andere federale regels waarin het OCMW vermeld staat en die dus moeten worden aangepast.

Ook de Vlaamse regelgeving bevat expliciete verwijzingen. Zo zijn de Lokale Adviescommissies Energie nu ingebed in de OCMW's. Met de politiehervorming werd het patrimonium van de gemeenten overgedragen aan de zones, wat een hele heisa veroorzaakte over de bodemattesten van de gronden. Ook voor de patrimoniumoverdracht van OCMW naar gemeente zal een wet niet volstaan, de praktische consequenties moeten wel doordacht zijn. Het doelgroepenbeleid moet worden aangepast. Terloops meldt Mark Suykens dat de nota van de Vlaamse Regering over het doelgroepenbeleid de OCMW's en later dus de gemeenten te weinig mogelijkheden geeft om mensen te activeren tot vrijwilligers. Ook andere Vlaamse regelgeving zal grondig gescreend moeten worden. Als het doorzet met de conceptnota, moet Vlaanderen op korte termijn een exhaustieve lijst maken van de aan te passen federale en Vlaamse regelgeving. Alle elementen die erdoor getroffen worden moeten vooraf goed geregeld zijn.

In tegenstelling tot wat nogal wat gemeentelijke functionarissen denken, betalen de gemeenten slechts ongeveer 27 percent van de OCMW-werking. Ongeveer 23 percent van de middelen komt van Vlaamse en federale bijdragen. Er moet absoluut gegarandeerd zijn dat die middelen bij de afschaffing van de rechts-

persoon van de OCMW's bij de gemeenten terechtkomen voor het voeren van een sociaal beleid. Ontvangsten uit eigen werking moeten ook gegarandeerd worden.

De VVSG vraagt dan ook waarborgen voor de federale financieringsstromen: de financiering Leefloon (wet 2 april 1965); de subsidie voor kosten van de OCMW's in het kader van wet van 26 mei 2002 betreffende recht op maatschappelijke integratie; de subsidie aan de OCMW's voor installatiepremies van personen die hun hoedanigheid als dakloze verliezen; subsidies aan OCMW's uit het Sociaal Fonds voor gas en elektriciteit; subsidies aan OCMW's uit het Sociaal Stookoliefonds; de korting op patronale bijdragen via de sociale Maribel. Momenteel krijgen de Vlaamse OCMW's 100 miljoen euro van de federale overheid voor de sociale Maribel, een belangrijke werkgelegenheidsstimulator. Het vergt heel wat juridische en financiële aanpassingen om dat op een goede manier van de rechtspersoon van de OCMW's naar die van de gemeenten over te dragen. De VVSG ziet in totaal een vierentwintigtal federale financieringswijzen. Het komt er niet alleen op aan die te behouden maar evenzeer te verzekeren zodat ze blijvend kunnen worden ingezet voor een beter en sterker sociaal beleid.

De regelgeving en de financiering zijn maar ondersteunend voor de inhoudelijke waarborgen. De VVSG vraagt uitdrukkelijk dat het recht op menswaardig bestaan uit de OCMW-wet van 1976 ook het uitgangspunt wordt van het decreet Lokaal Bestuur. Dat principe kan in een federale wet blijven staan, waarnaar het decreet dan kan verwijzen. Voorts wil de VVSG een echte regierol voor het lokaal bestuur mét doorzettingsmacht, en niet het vage containerbegrip dat het onder tusschen geworden is. De lokale besturen die willen, moeten kunnen kiezen voor een actorrol in de publieke zorg. Voorts wil de vereniging een waarborg voor behoud van de huidige hulpverleningscontext en toegankelijke, laagdrempelige en gebundelde dienstverlening via het sociaal huis. Het OCMW-patrimonium en de roerende middelen moeten blijvend ingezet worden voor hulpverlening en armoedebestrijding. Veel van die middelen zijn aan het OCMW toegekomen via legaten of schenkingen met de uitdrukkelijke opdracht die te besteden aan armoedebestrijding.

Een sociaal huis betekent voor de VVSG een burgersnabij toegangsloket in elke gemeente, een versterkte toegankelijkheid van hulpverlening en gebundelde dienstverlening. Kortom, één frontoffice voor de burger. Hoe de backoffice georganiseerd wordt, is een zaak van de gemeente.

Mark Suykens ziet drie grote pijlers voor een goed lokaal sociaal beleid. Vooreerst is er de individuele hulpverlening, wat geen dienstverlening is. Mensen in vaak complexe situaties, zowel materieel als psychisch, hebben individuele trajecten nodig, begeleiding in de verschillende levensfacetten. Ongeacht de vorm of structuur moet de deontologie van de hulpverlening gegarandeerd zijn. Dat is voor de spreker trouwens één van de sterkste punten in de wet van 1976: elk OCMW moet minstens één gediplomeerd maatschappelijk werker in dienst hebben die volgens de deontologie en de methode van hulpverlening mensen in nood kan helpen. Die deontologische hulpverlening moet in elke nieuwe constellatie absoluut gegarandeerd worden.

Een lokaal bestuur moet daarnaast collectieve dienstverlening opzetten, zoals kinderopvang, een dienstencentrum, een assistentiewoning. Het lokaal bestuur moet daarbij zijn rol als actor en/of regisseur bepalen.

Het ontwikkelen van een geïntegreerd lokaal sociaal beleid is de laatste pijler. Hier moeten voldoende garanties voor worden ingebouwd. Heel wat gemeenten denken momenteel aan een eigen zuil voor welzijnsbeleid, een zuil voor ruimtelijke kwesties, een zuil voor burgerlijke stand en een zuil voor vrije tijd. Het opzetten van een zuil welzijn is niet hetzelfde als een geïntegreerd sociaal beleid, wat een transversaal beleid inhoudt over verschillende domeinen. Het komt er dus op aan

dat gemeentebestuurders hun verantwoordelijkheid nemen voor een sociaal beleid doorheen alle beleidsdomeinen: huisvesting, werk, participatie aan cultuur, aan vrije tijd enzovoort. Tot slot moet de financiering gegarandeerd en de regelgeving aangepast zijn. Slechts als aan die voorwaarden voldaan is, is het mogelijk een goed resultaat te halen.

2. Vereniging van de Vlaamse OCMW-secretarissen

Luc Kupers heeft geen probleem met de primauteit van de politiek, maar merkt dat Vlaanderen, Brussel en Wallonië elk een andere richting uitgaan in deze, wat de zaken enigszins compliceert.

2.1. Historische terugblik

De lokale welzijnszorg in zijn gestructureerde vorm bestaat al langer dan België, met wortels tot in de middeleeuwen. In 1796 werden, onder impuls van Napoleon, de bestaande armenzorg en ziekenzorg geseculariseerd. Armenzorg kwam onder de burelen van weldadigheid, zieken- en ouderenzorg in de burgerlijke godshuizen. In 1921, 125 jaar later, was er een eerste fusie met de commissies van openbare onderstand. De bijstandsgedachte heerste nog: sociale hulp was een gunst en geen recht. Met de organieke OCMW-wet van 8 juli 1976 kwam er een grote omwenteling, baanbrekend zelfs in Europa. Hij was het sluitstuk van een nieuw maatschappijproject waarvan vooral artikel 1 getuigt: het brede recht op een menswaardig bestaan, afdwingbaar voor de rechtbank – wat in de meeste landen nog altijd niet het geval is –, door professionals ondersteund en met collectieve dienstverlening als een kernopdracht. In de decennia erna zijn de OCMW's gegroeid en gebloeid. Het decreet Lokaal Sociaal Beleid van 2004 heeft meer aandacht gebracht voor samenwerking, voor de éénloketfunctie, voor het sociaal huis, voor de grondrechten, voor integrale dienstverlening. Sinds een vijftal jaar is de efficiëntiegedachte boven komen drijven wat geleid heeft tot de keuze van de regering in 2014, die zal uitmonden in het einde van de OCMW's na 2018. Het eindspel van het OCMW is dus ingezet.

2.2. Kritische bedenkingen

De Vereniging van de Vlaamse OCMW-secretarissen heeft enkele kritische bedenkingen bij de plannen. Dergelijke belangrijke structuurveranderingen dienen gebaseerd te zijn op een beleidsevaluatie, en die is naar de mening van de VVOS in elk geval nog niet wetenschappelijk gevoerd. Er ontbreekt zelfs een echte probleemstelling. Daarnaast was er evenmin een echte dialoog met het werkveld. De VVOS wil een echt maatschappelijk en politiek debat over wat sociaal beleid moet zijn. Een langetermijnvisie is er evenmin. Machtsoverwegingen, het wezen van de politiek, spelen uiteraard wel. De fusie van gemeenten komt er vooralsnog niet, hoewel velen er de voordelen van zien, maar de schaalvergroting wordt nu op gemeentelijk vlak bewerkstelligd door twee organisaties samen te smelten. Schaal heeft onomstotelijk een belangrijke invloed op bestuurskracht, tenminste als gefocust wordt op de juiste zaken, zoals de backoffice en de beleidsvoering van de basisinfrastructuur. De dienstverlening moet zo burgers nabij als mogelijk zijn en dat valt niet altijd gemakkelijk te verzoenen met schaalvergroting. Bepaalde grote steden tonen echter aan dat het mogelijk is.

De samensmelting van twee autonome, gelijkwaardige organisaties met een eigen doelstelling en een eigen cultuur is niet evident en in geen geval een garantie op een betere dienstverlening, een beter sociaal beleid, noch op kostenbesparing. Daarvoor moet er aan enkele andere voorwaarden voldaan zijn. Zo moet artikel 1 van de OCMW-wet centraal blijven staan: het brede recht op een menswaardig bestaan, de missie van het OCMW. De middelen die aan het sociaal beleid besteed worden, moeten gevrijwaard blijven. Daarnaast blijft artikel 60, §6, over de brede

actorrol overeind. De VVOS steunt het pleidooi voor het behoud van de rol van de lokale besturen in het organiseren en aanbieden van publieke zorg, wat zeer belangrijk is als marktregulerende factor. Artikel 59 bepaalt de professionaliteit van de hulpverleners. VVOS vreest dat de betrokkenheid van maatschappelijk werkers en andere professionals bij kwetsbare mensen, de langetermijnbenadering, het maatwerk, de empathie, nogal eens onderschat worden. De politici moeten zich uitspreken over het wat, de professionals over het hoe. Dat laatste laat zich noch hiërarchisch, noch politiek aansturen.

2.3. Drie vragen over de hervorming

De VVOS heeft drie vragen over de hervorming. Ze vraagt snel duidelijkheid over de richting. Wanneer zullen de opties gelicht worden? Het grootste werk is de aanpassing van de federale wetten, wat een kwestie van maatwerk zal zijn: Vlaanderen wil volledig integreren, Wallonië wil de keuze laten, Brussel wil niets wijzigen. In heel wat gemeenten wordt er meer en meer samengewerkt, een trend die zich al langer dan het Vlaamse regeerakkoord aftekent. Als er snel duidelijkheid komt over de richting, is de kans op vrijwillige evoluties, mogelijks in consensus, groter.

Voorts vraagt de VVOS voldoende tijd om de omwenteling op poten te zetten. Kwaliteit primeert in deze boven snelheid. Dus zowel snelle beslissingen als tijd voor implementatie zijn belangrijk voor de gemoedsrust in de organisaties, zowel in de OCMW's als in de steden en gemeenten. De ongerustheid is immers nu al groot. Voldoende tijd is ook belangrijk voor de continuïteit van de dienstverlening.

Tot slot vraagt de VVOS respect voor individuele keuzes uit het verleden van de OCMW-secretarissen, maar ook van andere OCMW-medewerkers en leden van het managementteam. Samen met VLOFIN en onder coördinatie van advocatenbureau GD&A, heeft de VVOS een watervalnota opgesteld over 'De individuele positie van de decretale graad na het Vlaams regeerakkoord'. Daarin worden enkele scenario's uitgewerkt. In alle scenario's staat de vrijwilligheid voorop. Ze gaan van een onderhandelde oplossing tussen titularissen tot behoorlijk afscheid nemen. Belangrijk is dat de nota een consensusnota is van twee federaties, helaas niet drie. Het Expertisecentrum van Gemeentesecretarissen zat mee aan tafel maar heeft vooralsnog een andere visie. De watervalnota sluit perfect aan bij de bepalingen van de conceptnota over de verplichte keuze. Het bestuur zal moeten kiezen tussen gelijkwaardige functiehouders. De watervalnota reikt daarvoor een aantal oplossingen aan. Kortom, de VVOS vraagt een zakelijke, volwassen overgangsregeling en wil koste wat kost een conflictmodel vermijden. *Primum non nocere!*

3. Vlaamse Lokale Financieel Beheerders

Herwig Hoskens stelt dat VLOFIN geïntegreerd is in de zin dat de federatie zowel financieel beheerders van OCMW's als gemeenten vertegenwoordigt, maar ook gewestelijke en provinciale collega's en bijzondere rekenplichtigen van politiezones en hulpverleningszones. De federatie telt een vijfhonderdtal leden. Het is geen sinecure hen in dit dossier op één lijn te krijgen.

3.1. Doelstellingen

Inhoudelijk kiest VLOFIN voor een maximaal geïntegreerd beleid: verkokering tussen armoede en welzijnsbeleid en andere beleidsdomeinen is niet wenselijk. Een enkele instantie, de verkozen gemeenteraad staat in voor de keuzes, zoals ook de conceptnota dat trouwens voorschrijft. De structuur is ondergeschikt aan de inhoud en een politiek-democratisch sterke gemeenteraad. VLOFIN is het ermee eens dat beheersmatige en efficiëntieoverwegingen de hervorming moeten stroomlijnen, alsook dat klantgerichtheid en de lage drempels steeds voor ogen gehouden moeten worden.

3.2. Aandachtspunten

Net zoals de VVOS vraagt VLOFIN voldoende tijd voor de implementatie, maar ook een snelle beslissing om de onrust weg te nemen. VLOFIN acht een sterk geïntegreerd gemeentelijk sociaal beleid nodig. Hulpverlening en het beheer van specifieke (zorg-)voorzieningen vergen een grote operationele vrijheid in de uitvoering. Gemeenten moeten hiervoor minimaal de mogelijkheden en middelen hebben waarover ze nu al beschikken. Bij elke beslissing moet er voldoende oog zijn voor de concrete gevolgen voor de lokale besturen. VLOFIN vraagt voorts de actorrol te vrijwaren, naast de regisseursrol. De samenstelling van het Bijzonder Comité moet een neutrale niet-politieke beoordeling garanderen.

3.3. Historische voortrekkersrol van de ontvanger

Herwig Hoskens houdt eraan de historische voortrekkersrol toe te lichten van wat voorheen de ontvanger en nu de financieel beheerder genoemd wordt. Zowel het OCMW-decreet, het Gemeentedecreet als de beleids- en beheerscyclus stellen de financieel beheerders, samen met de secretaris, centraal in het landschap van de lokale besturen. Daar is VLOFIN het helemaal mee eens, want dat was voorheen met de ontvangers anders. De federatie heeft zelf een denkoefening gedaan over vijf clusters: de financieel beheerders als chieffinancial officer als eindverantwoordelijke voor de financiën, als veranderingsmanager, als controleur die zorgt dat de doelstellingen op de meest efficiënte en effectieve manier worden gehaald, als bewaker van wettigheid en regelmatigheid en als bewaker van gezonde financiën.

De voorbije twintig jaar hebben de financieel beheerders samen met de stakeholders diverse bestuurlijke vernieuwingen en uitdagingen gemanaged: twee nieuwe boekhoudsystemen ingevoerd, het OCMW- en het Gemeentedecreet geïmplementeerd, de politiezones en de hulpverleningszones mee vorm gegeven, de invoering van de euro begeleid, de lokale besturen door de financiële crisis geloodst. Nu is het tijd om ook de fusie van gemeente en OCMW te begeleiden.

Ondertussen zijn er al bijna honderd financieel beheerders en een vijftigtal secretarissen die beide besturen bedienen. Samen met het Expertisecentrum van Gemeentesecretarissen, de VVOS en de VVSG wil VLOFIN binnen de lijnen van het door de Vlaamse Regering uitgestippelde traject constructief meedenken, met voldoende aandacht voor de concrete gevolgen voor zijn leden, het lokaal bestuur en het lokaal sociaal beleid. De federatie is ervan overtuigd die constructieve opstelling ook voor toekomstige uitdagingen te kunnen handhaven, onder meer inzake de externe audit.

3.4. Standpunt VLOFIN

VLOFIN wil als federatie van financieel beheerders van zowel gemeenten als OCMW's op een constructieve manier meewerken, binnen het primaat van de politiek, aan een gedragen en efficiënt lokaal beleid, inclusief maar ook ruimer dan een lokaal sociaal beleid. Daarmee zegt de federatie dus ook haar medewerking toe aan de commissie Decentralisatie, de evaluatie van de beleids- en beheerscyclus, de zoektocht naar planlastvermindering, het traject Vlaanderen Radicaal Digitaal en de regioscreening. Dat alles conform het witboek Interne Staatshervorming van 2011 dat opteert voor subsidiariteit, snelle beslissingslijnen en vereenvoudiging van het intermediaire veld. Bij de digitalisering vraagt VLOFIN de mogelijkheden van open data en open standaarden zoveel mogelijk te benutten en ruimte te bieden voor maatwerk op lokaal niveau.

3.5. Premissen decretale graden

Voor de watervalnota haalden VLOFIN en de VVOS inspiratie uit de fusieoperatie van de jaren zeventig, waar de gemeenten zelf autonoom overgangsmaatregelen konden nemen. De topambtenaren van de lokale besturen moeten zelf in een consensusmodel de veranderingen kunnen vormgeven. Met de watervalnota onderschrijven de opstellers wat de conceptnota voorstelt voor de decretale graden, maar wordt ook een leidraad geboden. De meest eenvoudige en te verkiezen oplossing is dat een van de twee titularissen vrijwillig op zoek gaat naar een andere uitdaging. Zoals bij de fusie van de jaren zeventig vragen beide organisaties dat ook nu enkel de huidige titularissen kunnen aangesteld worden. Dat is een afwijking op het beginsel van de gelijke toegang tot het openbaar ambt, wat mogelijk is indien er daarvoor een rechtens aanvaardbare verantwoording kan worden gegeven.

Het watervalsysteem is een opeenvolging van scenario's, in volgorde van verkieslijkheid, als geen enkele titularis een andere uitdaging wil zoeken. Het volgende scenario is de onmiddellijke herplaatsing, intern of extern, in dezelfde rang en met behoud van essentiële rechten. Terloops wijst Herwig Hoskens erop dat de externe mobiliteitsmogelijkheden voor decretale graden nu beperkt zijn. Als er niet onmiddellijk een gelijkaardig ambt beschikbaar is, is een uitgestelde herplaatsing de beste optie. Een vierde mogelijkheid is de vervroegde pensionering, de laatste mogelijkheid een gouden handdruk of een afscheidspremie.

4. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

Ingrid Lieten vraagt of een van de organisaties bijgedragen heeft aan een beleids-evaluatie die aan de conceptnota voorafging. Heeft een van hen een bijdrage geleverd aan de opmaak van de conceptnota? Wat zijn de drie belangrijkste uitdagingen voor het lokaal sociaal beleid? Zijn er andere organisatievormen mogelijk dan minister Homans in haar conceptnota naar voren schuift, bijvoorbeeld een intergemeentelijke samenwerking? Hoe kan de geïntegreerde samenwerking van de OCMW's met de centra voor algemeen welzijnswerk verbeterd worden? De conceptnota heeft het vooral over de organisatievormen, maar de sprekers zijn eerder bezorgd om de rechten, de waarborgen. In welke organisatievorm worden volgende rechten het best gevrijwaard: het sociaal grondrecht, zijnde het individueel afdwingbare recht op maatschappelijke hulp; het universeel sociaal recht, dus geldend voor alle behoeftigen in de gemeente; de participatie; het pluralisme; de basisdemocratie?

De taken van het OCMW strekken veel verder dan alleen het uitkeren van het leefloon. De aanpak is generalistisch, de dienstverlening op maat, niet alleen materieel maar ook sociaal, psychologisch en geneeskundig. In welk model blijft die generalistische aanpak het best overeind? De OCMW's zijn het sluitstuk van de sociale zekerheid, maar spelen ook een belangrijke rol in de activering die mensen opnieuw respect moet geven alsook een plaats in de samenleving. In welk model is dat het best geregeld? Welk model verzekert de open-einde-financiering met een zekere autonomie? De organisatorische oefening mag niet uitmonden in bezuinigingen waardoor het lokaal sociaal beleid het met minder middelen zou moeten stellen. Bij welk model zijn de risico's daarop het grootst?

Katrien Schryvers ziet de voorbije jaren heel wat beslissingen die meer integratie tussen OCMW en gemeente mogelijk maakten, zij het dan met twee afzonderlijke rechtspersonen. In heel wat gemeentelijke bestuursakkoorden is er dan ook meer samenwerking tussen beide pijlers ingeschreven. De integratie wordt al te gemakkelijk afgedaan als louter een besparings- of efficiëntieoefening, wat het zeker ook kan zijn, maar CD&V steunt ze alleen als er ook een sterker en geïntegreerder sociaal beleid uit voortvloeit. Een schepencollege of een gemeenteraad zullen niet

langer hun verantwoordelijkheid kunnen ontlopen door zaken betreffende het sociaal beleid door te verwijzen naar het OCMW.

Zoersel is proefgemeente op dit terrein. De samenwerking is gestart in 2004, maar vergt nog altijd dagelijkse alertheid, niet alleen op het vlak van sociaal beleid, maar ook in de samenwerking met andere gemeentelijke afdelingen en diensten. Het lokaal sociaal beleid als afzonderlijke afdeling mag dan geen garantie zijn op een geïntegreerd beleid, het biedt er wel meer kansen voor.

De gemeenteraad heeft als hoogste democratisch verkozen orgaan de verantwoordelijkheid en de plicht om de gemeentelijke strategische doelstellingen, ook voor lokaal sociaal beleid te bepalen. Net als in andere beleidsdomeinen moet de gemeenteraad daarenboven kunnen bepalen hoe de doelstellingen waargemaakt worden, zij het met een gemeentelijke welzijnsdienst, een EVA of een IVA. Ook de VVSG vindt dat op dat vlak de gemeentelijke autonomie moet kunnen spelen.

De samenstelling van het bijzonder comité blijft vaag. Wie moeten er volgens de VVSG zitting in hebben, hoe worden ze aangeduid en met hoeveel zijn ze? De spreker is het met de VVSG eens dat het comité niet alleen individuele dossiers beoordeelt, maar ook dient te adviseren over gemeentelijke reglementen. De conceptnota ziet gemeenteraadsleden en externe experts als leden van het bijzonder comité. De VVSG vindt dat alle leden inwoners van de gemeente moeten zijn. Ook CD&V vindt dat het sociaal beleid lokaal verankerd moet zijn en kiest voor inwoners van de gemeente. Hoe denkt de VVSG over de vertegenwoordiging van het college daarin? De conceptnota sluit hun deelname niet uit. Net als minister Homans vindt mevrouw Schryvers het niet goed dat individuele hulpdossiers door het college worden beoordeeld, maar dan moet die mogelijkheid decretaal uitgesloten worden. En kan de schepen van sociale zaken wel het comité voorzitten? Hoe kunnen de beste garanties ingebouwd worden voor een goede beoordeling van de individuele hulpverleningsdossiers?

CD&V is er geen voorstander van om in het decreet te bepalen of de secretaris en financieel beheerder van het OCMW of van de gemeente kunnen aanblijven. Is het in sommige gevallen ook niet aangewezen de mogelijkheid open te laten dat een derde de betrekking krijgt, bijvoorbeeld als beide secretarissen de pensioenleeftijd naderen en geen ambitie meer hebben?

CD&V onderschrijft tot slot de bedenkingen dat intergemeentelijke samenwerking ook op OCMW-domeinen mogelijk moet blijven, dat er snel een lijst van aan te passen regels moet komen en dat er waarborgen moeten zijn voor de financiering.

Marnic De Meulemeester vraagt of de timing van minister Homans haalbaar lijkt. Dat er externen deel uitmaken van het bijzonder comité, lijkt de spreker een goede zaak. Zullen zij dan enkel een advies kunnen uitbrengen? Hoe denken de organisaties dat de cultuurverschillen tussen OCMW's en gemeenten best overbrugd worden? De onrust over de decretale graden op het werkveld acht de spreker begrijpelijk. Problemen moeten te allen prijze worden vermeden. Heel wat OCMW's hebben een uitgebreid patrimonium. De overdracht daarvan moet terdege voorbereid worden.

De VVSG wil de politiek-strategische taken volledig bij college en gemeenteraad leggen. De vereniging neemt ook stelling tegen een OCMW-bis. Kan dit toegelicht worden?

Ook Marnic De Meulemeester is het er, conform het Belfortmodel, mee eens dat erover gewaakt dient te worden dat er inhoudelijk, financieel en administratief geen bijkomende lasten op de schouders van de gemeente gelegd worden, noch door Vlaanderen, noch door het federale niveau. Of de bijzondere wet op de hervorming

der instellingen moet gewijzigd worden, blijft een vraagteken. Hopelijk wordt dat snel duidelijk. De federale subsidies die nu naar de OCMW's gaan, moeten uiteraard aan de gemeente toekomen.

De heer Kupers lijkt hem een koele minnaar van de integratie. Hij begrijpt niet waarom de VVOS in een integratie geen garantie voor een beter sociaal beleid ziet. De medewerkers van de OCMW's blijven immers aan, zij het dan onder supervisie van de gemeente. Hij ziet ook niet in waarom een burgemeester, een gemeenteraadslid, een schepen minder goed sociale zaken zullen behartigen dan OCMW-raadsleden. Hij stelt tot slot voor om eerst OCMW en gemeente te integreren en dan pas de fusie van gemeenten te bespreken.

Kurt De Loor wist dat het erg was, maar niet dat het zo erg was. De toelichting van de minister en de conceptnota hebben dan wel de mond vol van het Belfortprincipe, de keizerkostermentaliteit, de lokale autonomie, de participatie, in realiteit zijn niet alleen het parlement maar ook andere belangrijke actoren niet geconsulteerd. De vragen over het participatieproces kunnen alvast opgeborgen worden. Nochtans was het een ideale gelegenheid om samen aan een sterker sociaal beleid te werken. Een dergelijke wijziging opzetten zonder consultatie is een gevaarlijke evolutie.

Daarnaast is er overduidelijk geen beleidsevaluatie geweest, met als gevolg dat er geen probleemstelling gedefinieerd is. Ook in deze hoorzitting wordt gezocht naar oplossingen terwijl niet echt duidelijk is of er wel een probleem is. Willen de organisaties alsnog een evaluatie of gewoon voortdoen vanuit de logica: "Waarom? Daarom! Omdat het in het regeerakkoord staat."? Hij huivert bij dokters die geneesmiddelen voorschrijven zonder diagnose te stellen.

De VVSG vraagt terecht enkele waarborgen. Gaat de conceptnota daar dan grotendeels aan voorbij? Het is positief dat de VVSG naast het bestuurlijke ook het debat over de inhoud aangaat. De interesse voor de ronde van Vlaanderen betekent dat heel wat mensen ermee bezig zijn, wat er voor pleit om de betrokkenheid en participatie heel ernstig te nemen.

Wil de VVSG de lokale autonomie maximaal laten spelen? Achten de drie organisaties de timing haalbaar, of is de kans op kunst- en vliegwerk groot? Is elk lokaal bestuur er klaar voor om tegen 1 januari 2019 de omslag te maken of is een langere overgangsperiode nodig? Terwijl de minister vorige week beweerde dat de ronde van Vlaanderen van VVSG een groot draagvlak voor de conceptnota bewees, zegt de VVSG hier dat de meeste deelnemers de inhoud belangrijker vinden dan de bestuurlijke vorm.

De VVSG heeft meermaals gevraagd naar een overzicht van de federale en Vlaamse regels waarin het OCMW vermeld wordt. Heeft men het engagement van de minister gekregen dat hieraan gewerkt wordt? De lokale besturen moeten volgens de VVSG hun actorrol in de publieke zorg kunnen behouden zodat die toegankelijk en betaalbaar blijft. De VVSG pleit voor een echte regierol met reële doorzettingsmacht. Bevat de conceptnota voldoende garanties voor beide rollen? Laat de Vlaamse Regering voldoende ruimte aan de gemeenten om de uitvoering van het lokaal sociaal beleid vorm te geven, als welzijnsdienst, IVA, EVA of via intergemeentelijke samenwerking?

Samenwerking wordt al te vaak gezien als een doel op zich terwijl het een middel moet zijn. Is een beter sociaal beleid niet beter te bereiken door samenwerking met andere welzijnsactoren? Hoe zien de sprekers in het kader van de klantgerichtheid en de laagdrempeligheid de rol van het sociaal huis, de evolutie daarvan en de verhouding met het gemeentehuis? Is de integratie zowel voor kleine, middelgrote als grote gemeenten een goede zaak? Is het niet beter de integratie facultatief

te maken? Zou het niet goed zijn om het huidige OCMW-model als een van de te overwegen alternatieven te zien?

Bart Caron beseft dat elke verandering weerstand oproept, maar ziet heel wat voordelen aan deze omwenteling. Dat de rol van de gemeenteraad op het vlak van strategische keuzes over sociaal beleid versterkt wordt, is voor hem de centrale kwestie. Het voorstel brengt allicht de aandacht voor de operationele kant van het sociaal beleid onder druk, maar kan de politieke kant ervan versterken. Nu is de bespreking van het sociaal beleid in de gemeenteraad doorgaans beperkt tot de jaarlijkse begrotingsbespreking over de dotatie aan het OCMW. Dat de gemeenteraad de hoofdlijnen behandelt, bijvoorbeeld de keuze tussen een nieuw rusthuis of een andere vorm van ouderenzorg, is een goede zaak. De omwenteling biedt dus kansen voor de democratische onderbouw van het sociaal beleid. Groen pleit trouwens al twintig jaar voor een sterke democratische aanpak van het sociaal beleid. Politiek bestaat pas als erover gesproken en geschreven wordt, wat, gezien de beslotenheid van de zeer geëngageerde OCMW-raad, niet gebeurt over het sociale beleid. Dat kan veranderen als de gemeenteraad de kwesties bespreekt.

Het is cruciaal dat de sociale grondrechten wettelijk verankerd worden. Het is een fundamenteel beginsel van de sociale welvaartstaat. Vinden de sprekers het zinvol en mogelijk om een apart beleidsdomein voor sociaal werk te hebben? Dat kan het geïntegreerd werken bemoeilijken, maar omgekeerd kan integratie het sociaal karakter ondermijnen. Is het technisch, juridisch, legistiek mogelijk om de deontologische onafhankelijkheid van de sociale OCMW-dienst te garanderen als het een gemeentedienst wordt in elk van de drie modellen? Voor Groen moet het OCMW-patrimonium dienen voor sociaal beleid. Kan decretaal bepaald worden of het zo blijft of niet?

Kunnen ook kansengroepen lid worden van het bijzonder comité? En is dat zinvol? De huidige OCMW's zijn laagdrempelig, mede door hun bedrijfscultuur die doorgaans heel anders is dan die van gemeentediensten. Eén centraal loket voor alle vragen van de burger is niet realistisch, hulpvragen hebben een heel andere emotionele lading dan bouwvragen. Hoe wordt die laagdrempeligheid best verzekerd na de integratie? Is het bijvoorbeeld een goed idee te vragen dat er in elke gemeente een apart sociaal huis is?

Groen denkt dat de voorgestelde fusie geen of slechts weinig schaalvoordelen zal opleveren. De enige schaalvoordelen zullen in de randvoorwaarden zitten: het onderhoud van gebouwen, van het groen enzovoort. Zijn de sprekers het ermee eens dat de operatie geen schaalvoordelen, lees geen besparingen zal opleveren?

Bert Maertens acht het de bedoeling van de hoorzitting om vragen te stellen, de standpunten zijn genoegzaam bekend. Iets veranderen kan ook gewoon bedoeld zijn om het beter te laten werken, dus in dit geval een beter lokaal sociaal beleid vorm te geven. Dat komt niet vanzelf, zelfs niet na de integratie, maar vergt blijvende inzet. Over het algemeen ziet de spreker een gezond kritische maar positieve houding tegenover de hervorming. Hij is het er mee eens dat er snel duidelijkheid moet komen, maar een conceptnota kan niet vergeleken worden met gedetailleerde uitvoeringsbesluiten. Het komt erop aan een en ander snel te concretiseren. Dat vergt ook grote federale aanpassingen waar een Vlaams parlements lid weinig invloed op heeft, maar de federale regeringspartijen wel degelijk. Inhoudelijke en financiële waarborgen voor een sociaal beleid krijgen allicht de steun van elke volksvertegenwoordiger in dit parlement.

In heel wat gemeenten is de integratie nu al bijna volledig, zij het dan op bestuurlijk en niet op politiek vlak. Heeft dat volgens de genodigden in die gemeenten geleid tot een beter geïntegreerd sociaal beleid? Is er efficiëntiewinst meetbaar? Zo ja, moet het de bedoeling zijn die winst om te buigen naar meer en beter

sociaal beleid. Of het laagdrempelige eengemaakte loket in een sociaal huis of in het gemeentehuis gevestigd is, behoort voor de heer Maertens tot de lokale autonomie. Zou het een goed idee zijn en is het haalbaar om voor de gemeenten die nog geen integratiestappen gezet hebben een soort draaiboek, gebaseerd op goede praktijken, te schrijven? Dat is een taak van de administratie, samen met de organisaties. Of verschilt de situatie te veel van gemeente tot gemeente?

Als het bijzonder comité ook externe experts mag bevatten, bestaat dan niet het risico dat mensen die net niet verkozen zijn door partijgenoten in dat comité benoemd worden als een soort beloning? Dergelijke verzuiling moet worden voorkomen. Het is een goede suggestie van de heer Caron om ook mensen van kansarmoedeverenigingen erin op te nemen. Ook de spreker vraagt zich af of het een goed idee is schepenen in het bijzonder comité toe te laten. Op zitdagen krijgt een schepen of burgemeester veel vragen over dossiers die in het OCMW besproken zijn, over lokale steundossiers. Het zou handig zijn daar informatie over te hebben, niet alleen voor een schepen van sociale zaken, maar ook voor die van huisvesting, van sport enzovoort. Hoe zien de genodigden dat? En vinden ze dat de externe deskundigen in het comité een adviserende of beslissende rol moeten hebben?

De mensen in de decretale graden hebben snel duidelijkheid nodig. Bij voorkeur worden er een heel eind voor 2019 lokaal bepaalde keuzes gemaakt, waardoor de trekkers van de integratie meteen aan het werk kunnen worden gezet. Personeelsmobiliteit om fricties op te lossen, moet kunnen tussen de gemeenten en zelfs tussen de bestuursniveaus. Hoe ver willen de sprekers daarin gaan? Zeker in een stad als Izegem, met capabele veertigers als financieel beheerder en secretaris, zal de beslissing niet gemakkelijk zijn.

Mercedes Van Volcem weet dat de centrumsteden in het regeerakkoord niet onder de integratie vallen, maar later is beslist om ook daar OCMW en gemeente te integreren. Gemakkelijk is dat niet omdat OCMW's in centrumsteden bijvoorbeeld ook ziekenhuizen die soms zelf aan het fuseren zijn, beheren. Hoe zien de genodigden dat?

De minister zegt dat aanmelden bij het OCMW aanvoelt als een stigma. Voor sommigen allicht wel, maar voor anderen is dat het enige dat ze kennen. Is het een stigma of is het goed dat het OCMW als dusdanig bekend is zodat mensen hun weg ernaartoe gemakkelijker vinden?

Moesten niet eerst de kerntaken van de OCMW's afgebakend worden vooraleer tot fusie over te gaan? Poetshulp met dienstencheques bijvoorbeeld is voor elk OCMW verlieslatend. Toch willen de meesten dat voortzetten. In bepaalde steden bouwen de zusters of paters en het OCMW afwisselend rusthuizen om de evenwichten te behouden. De zusters en de paters zijn privé-initiatiefnemers, het OCMW moet de regels van de openbare aanbesteding respecteren, bouwt duurder en biedt de kamers aan een goedkopere prijs aan. Is dat nodig als de wetgeving bepaalt dat het OCMW sowieso bijpast voor wie behoeftig is? Kunnen OCMW's in grote steden met heel wat rusthuizen en ziekenhuizen zo maar geïntegreerd worden in de stadsdiensten? Het gaat dus niet louter over de twee secretarissen en de twee ontvangers, zoals vaak karikaturaal gezegd wordt, maar wel om een integrale efficiëntieoefening waarbij wie het nodig heeft maximaal ondersteund blijft.

Het is een goede zaak dat de gemeenteraad gaat over zaken als de bouw van rusthuizen. Anderzijds holt het Gemeentedecreet de beslissingsbevoegdheid van de gemeenteraad op andere terreinen uit door de delegatiemogelijkheden aan het college. In grote steden besteden OCMW-raadsleden vier tot vijf uur per dag aan hun taken. Zal er dan elke dag gemeenteraad zijn, terwijl het nu meestal slechts één maal per maand is? Wordt alles dan in het bijzonder comité beslist? Ze meende begrepen te hebben dat het comité vooral over de individuele steundossiers zou

gaan. De fusie mag in geen geval betekenen dat het sociaal beleid minder aan bod komt. Elke politieke partij kan ooit in de oppositie belanden. Het is dus in het belang van iedere partij om de controleplicht voldoende te verzekeren.

5. Antwoorden van de genodigden

Mark Suykens wijst erop dat gemeente en OCMW al veel langer naar elkaar aan het toegroeien zijn. In 1976 was er geen sprake van een overlegcomité, nadien werd dat facultatief, later nog werd het overlegcomité verplicht. De gemeente heeft gaandeweg ook meer grip gekregen op het budget van het OCMW, hield meer toezicht. Nog later legde het decreet lokaal sociaal beleid een gemeenschappelijk beleidsplan op en moest de voorzitter deel uitmaken van het college.

De integratie komt dus niet uit de lucht gevallen. Het staat in de sterren geschreven dat de samenwerking tussen die twee bestuurlijke organisaties op eenzelfde grondgebied verder zal toenemen. Eenzelfde beweging is er ook in het Waalse landsgedeelte. Verschillende universiteiten hebben de toenadering de laatste jaren geanalyseerd en er aanbevelingen over gedaan. Een sluitend wetenschappelijk onderzoek dat het probleem duidelijk schetst, is er echter niet. Er resten eigenlijk maar twee mogelijkheden, allebei valabel: intensere samenwerking tussen twee aparte juridische entiteiten of het afschaffen van een van de twee juridische entiteiten en de integratie. De meerderheid van het parlement heeft gekozen voor de tweede optie. Ook in de lokale praktijk zijn er voorstanders van elke optie.

Uit een enquête gehouden vlak voor de conceptnota, blijkt dat de meerderheid van de leden integratiestappen aan het zetten zijn. Slechts 40 percent heeft nog niets ondernomen. Sommigen spreken amper, anderen staan klaar om te integreren. Ook daar vallen dus geen argumenten of een voorkeur voor een van beide opties te halen. Uiteindelijk is het een politieke keuze en vooraf valt niet sluitend te bepalen wat nu het beste is. Het politiek bestuur van de VVSG, maar ook de achterban, heeft zich bereid verklaard daarin mee te gaan mits er duidelijke waarborgen zijn, ongeacht de structuur.

Het Waalse regeerakkoord geeft de gemeenten inderdaad de keuze tussen volledige integratie of intensieve samenwerking met behoud van de rechtspersoonlijkheden. De PS komt daar ondertussen op terug en pleit nu voor het behoud van beide rechtspersonen. Dat kan een probleem zijn als de bijzondere wet op de hervorming der instellingen moet aangepast worden, zeker als een tweederde-meerderheid en een meerderheid in elke taalgroep nodig is, iets waar de Raad van State en het Grondwettelijk Hof zich over uitspreken. Mogelijks zal de optie van de Vlaamse Regering moeten worden herbekeken. Minister Borsus heeft al drie keer geantwoord dat hij ermee bezig is, dat hij op advies wacht van deze of gene. Daaruit leidt Suykens af dat het een moeilijke zaak is en er misschien niet zo snel duidelijkheid zal komen. De conceptnota onderschat de hybride situatie dat het OCMW zowel een gemeentelijke instelling als een instelling van de sociale zekerheid is.

Los daarvan vindt de VVSG dat de conceptnota de gevraagde waarborgen absoluut onvoldoende biedt. Dat hoort misschien zo in een conceptnota, maar nu moeten de waarborgen dan wel formeel vastgelegd worden in een beslissing van de Vlaamse Regering. Hoewel hij de minister een lijst gevraagd heeft van de te wijzigen wetten, heeft hij daar verder niets meer over gehoord. Binnenkort is er een overleg tussen de minister en de voorzitters van de hier aanwezige organisaties, die al hun zorgen zullen aankaarten. Het debat hoort dan niet te gaan over de structuren maar wel over de inhoudelijke en financiële waarborgen.

Uiteraard moet er voor de lokale besturen maatwerk in organisatie mogelijk zijn. De intergemeentelijke samenwerking staat voor de VVSG op dezelfde hoogte

als de andere modellen. In die zin neemt de VVSG afstand van de nota van het Expertisecentrum van Gemeentesecretarissen dat voor één model kiest. Daarvoor verschilt de situatie te veel van kleine gemeente tot stad. Dat iedereen verplicht is een bijzonder comité op te richten, kan wel op eensgezinde instemming rekenen. Heel wat sociale diensten zijn al intergemeentelijk georganiseerd, bijvoorbeeld de thuiszorg. In een viertal streken wordt er gedebatteerd over de oprichting van een zorgbedrijf met alle OCMW's samen, onder andere in het Waasland en in het Hageland.

Samenwerking met de private sector, de centra voor algemeen welzijnswerk, mag de actorrol van de gemeente niet in het gedrang brengen. Dat wil niet zeggen dat de gemeente in elke situatie actor moet zijn en dus voor alle aspecten een aanbod moet ontwikkelen. De overheid mag in ieder geval geen reguleringsinstrumenten afgeven. Het lokale bestuur beschikt nu niet over doorzettingsmacht inzake regie: Vlaanderen en de federale overheid subsidiëren allerhande zaken op zijn grondgebied terwijl het lokale bestuur er niets over te zeggen heeft. Als die regierol decretaal vastgelegd wordt, vergroot de kans op een sterk lokaal sociaal beleid. In een aantal gevallen zal er dan wel degelijk moeten worden samengewerkt met de private sector. Het decreet lokaal sociaal beleid is een zaak van gemeenten en OCMW, maar ook van alle private actoren. Zij zijn samen verantwoordelijk voor een goed aanbod voor kwetsbare burgers. Die regierol en de samenwerking met de particuliere sector moet verankerd worden in het decreet.

De oorspronkelijke visie van het regeerakkoord dat de fusie in centrumsteden niet verplicht was, was niet houdbaar. Die ongelijke behandeling zou geen stand gehouden hebben voor het Grondwettelijk Hof, omdat er geen objectieve argumenten zijn om een onderscheid te maken. Ook kleinere steden en gemeenten beheren bijvoorbeeld ziekenhuizen. Het is ook niet zo dat de situatie er per se complexer is. De complexiteit hangt samen met de problemen. In Vilvoorde bijvoorbeeld is de situatie veel complexer dan in centrumsteden. Het begrip centrumstad is daarenboven nooit goed gedefinieerd. Heel wat andere steden zoals Vilvoorde en Halle vervullen gelijkaardige functies. Het is dus goed dat het voor alle gemeenten gelijk wordt. Kleinere gemeenten zullen daarenboven moeten samenwerken.

Het is een interessante discussie of het OCMW de doelgroep aantrekt of stigmatiseert. Omdat dat niet eenduidig is, is het geen argument voor of tegen fusie.

De VVSG heeft zich nog niet uitgesproken over de decretale graden. De drie federaties moeten zelf eerst tot een consensus komen of voorstellen doen, waarover de VVSG dan een politiek debat in de raad van bestuur zal houden.

Het OCMW-patrimonium is heel divers. Niet alles is verworven via legaten. Het vergt een grondig onderzoek om te bepalen hoe elk OCMW in bezit gekomen is van elk onderdeel en of er een legaat over is. Soms is het vrij besteedbaar.

Tot slot is het voor de VVSG duidelijk dat de gemeenteraad de inhoudelijke keuzes maakt, budgetten vastlegt. Het sociaal beleid moet een politiek issue worden.

De VVSG is minstens sceptisch over de haalbaarheid van 1 januari 2019. Als er grondige politieke wil is, is het misschien net haalbaar. De spreker vreest echter voor juridische disputen die de zaak ernstig zouden kunnen vertragen. Misschien valt een overgangsperiode en dus een geleidelijke aanpak te overwegen. Gemeenten die al ver gevorderd zijn, moeten vooruit kunnen, gemeenten die nog nergens staan, moeten de tijd krijgen. De VVSG beschikt over draaiboeken en kan informatie over fusieprojecten geven. Tijdens de vorige regeerperiode heeft de vereniging een vijftal gemeenten zelfs moeten afremmen. Sommige gingen zo ver in personeelsfusie dat ze heel wat sociale Maribelmiddelen verloren. Kortom, het

proces van integratie vergt heel wat begeleiding, gemeenten moeten voorzichtig zijn of ze gaan er financieel op achteruit.

Piet Van Schuylenbergh acht de samenwerking met lokale actoren misschien nog wel belangrijker dan de samenwerking tussen gemeente en OCMW. Lokaal sociaal beleid betekent samenwerken met alle actoren op het grondgebied, hen betrekken bij het beleid en mee verantwoordelijk maken voor uitvoering, maar ook voor beslissingen. Daar wordt veel lippendienst aan bewezen, maar toch zou er een tandje bijgestoken kunnen worden. De lokale besturen hebben daar niet altijd de juiste sturingsinstrumenten voor en kijken daarvoor naar de Vlaamse overheid.

Toen de centra voor algemeen welzijnswerk begin jaren negentig hun huidige vorm aannamen, was er ook sprake van een nauwe samenwerking met de OCMW's. De VVSG zei toen dat het doel moest zijn dat beide organisaties complementair werken. Een parallelle structuur die net hetzelfde doet, is immers zinloos. Toen is daar geen rekening mee gehouden met als gevolg dat de centra voor algemeen welzijnswerk een parallelle sector geworden zijn van de OCMW's. Er valt dus veel voor te zeggen om alsnog te streven naar complementaire taken. Het probleem is dat de centra voor algemeen welzijnswerk ondertussen gefuseerd zijn tot elf in Vlaanderen. Het OCMW is uiteraard lokaal georganiseerd. Er valt nu heel wat voor te zeggen om bij de hervorming na te gaan of de taken niet wat meer op elkaar kunnen worden afgestemd of complementair gemaakt. De grote troef van lokale besturen is dat ze in alle gemeenten aanwezig zijn, in tegenstelling tot de meeste welzijnsvoorzieningen. Een centrum voor algemeen welzijnswerk kan zich bijvoorbeeld bezighouden met andere, meer gespecialiseerde dienstverlening zoals justitieel welzijnswerk of gezins- en relatieproblemen.

De spreker vindt een integratie OCMW-centrum voor algemeen welzijnswerk geen goed idee. Het zal zelfs onmogelijk zijn onder meer door de verschillende schalen. Complementaire taakstelling en goede vormen van overleg en samenwerking kunnen wel, zeker op vlak van onthaal. Daarnet stelde VVSG nog voor om het sociaal huis te revitaliseren, als een breed en toegankelijk loket in elke gemeente waar een burger kennismaakt met alle sociale diensten op het grondgebied van zijn gemeente en op gepaste wijze doorverwezen wordt. Met enige ambitie kan de burger bij het loket ook terecht voor alle mogelijke rechten, lokale, Vlaamse en federale. Dat iedereen er terecht kan, zal er automatisch voor zorgen dat het stigma verdwijnt.

Het bijzonder comité zal volgens de conceptnota beslissingen nemen over individuele dossiers, maar niet over de strategie op lokaal vlak, waar de gemeenteraad over gaat. Allerhande verenigingen zoals armoedeverenigingen bij het gemeentelijke beleid betrekken is in ieder geval een goede zaak, maar dat kan dus niet in het bijzonder comité. Het vergt enige creativiteit maar er zijn al goede voorbeelden, toch is grotere ambitie niet misplaatst. Experts in het bijzonder comité is een goed idee. Expertise kan academisch zijn maar ook ervaringsdeskundigheid, zoals mensen die in armoede leven of geleefd hebben. De spreker pleit wel voor consequentie: elk lid moet beslissingsrecht krijgen.

Het bijzonder comité wordt aangeduid door de gemeenteraad. Hoeveel personen elke partij mag afvaardigen, zal allicht in verhouding zijn met hun getalsterkte in de gemeenteraad. Het aantal leden wordt best niet op Vlaams niveau vastgelegd, met dien verstande dat het niet heel de gemeenteraad mag zijn, maar best een beperkte groep. De taken van het comité moeten wel duidelijk bepaald worden. Een schepen zal volgens de conceptnota het comité voorzitten, wat goed is voor de band met het beleid. Meer leden van het schepencollege lijkt de spreker weinig zinvol omdat de discussies dan over het beleid en niet over de individuele dossiers dreigen te gaan. Of een en ander leidt tot verzuiling, hangt af van de opdracht van het comité. Aangezien het geen beleidsbeslissingen neemt, is de kans klein.

Deontologische regels moeten ervoor zorgen dat de deskundigen, eventueel personeelsleden van organisaties, niet voor hun eigen winkel pleiten.

Mark Suykens acht het waarschijnlijk dat er in steden meerdere bijzondere comités actief zijn, zoals nu al in Antwerpen met telkens andere OCMW-raadsleden. Als er meerdere zijn, is het denkbaar dat andere schepenen het voorzitten, naargelang de specialisatie van het comité. Het komt erop aan de lokale creativiteit te laten spelen en de modellen niet in Brussel vast te leggen.

Luc Kupers heeft begrip voor de argumenten om centrumsteden geen uitzonderingsbehandeling te geven, maar vraagt dan wel waarom het initieel in het regeerakkoord en de beleidsnota stond, en ineens, zonder motivatie, uit de conceptnota verdwenen is. Als hij erop zou moeten gokken, zou hij zeggen dat de hervorming deze regeerperiode niet meer haalbaar is, tenzij er al binnen enkele maanden duidelijkheid is zodat er aan het nieuwe systeem kan worden gewerkt.

Hij is inderdaad een koele minnaar van de hervorming, maar heeft nooit gezegd dat een schepencollege en gemeenteraad geen goed sociaal beleid kunnen voeren. De nieuwe structuur op zich biedt echter geen garantie dat het beter zal zijn. Een deftige beleidsevaluatie is er niet geweest, een goede probleemstelling evenmin. De historische schets toont aan dat er al veel energie gestoken is in het geïntegreerd maken van het lokaal sociaal beleid. Op heel wat plaatsen werkt dat heel goed, in Gent bijvoorbeeld waar de gemeenteraad ook nu al de strategische beleidslijnen trekt. De samenwerking tussen gemeente en OCMW bestaat vaak uit het beter samenwerken van ondersteunende diensten. Die keuze had Gent al voor het regeerakkoord gemaakt en voert die nu rustig uit. Na een kerntakendebat was toen ook al bepaald dat sociale diensten waaronder de ouderenzorg, aparte blokken in het OCMW bleven. Ook in de nieuwe structuur van de stad zal dat zo zijn.

VLOFIN en de VVOS hebben een voorstel over de decretale graden. Het Expertisecentrum van Gemeentesecretarissen zit voorlopig nog op een ander spoor, een redelijk defensief spoor, met name dat er geen probleem is want geen vacature. Hij rekent erop dat ECG alsnog in hun kamp terechtkomt. In ieder geval hebben VLOFIN en VVOS samen een drievierdenmeerderheid.

Voor *Piet Vanwambeke*, secretaris OCMW Maldegem, is samenwerking geen doel op zich, maar een middel. In de conceptnota staat dat doel slechts zijdelings vermeldt: de versterking van het democratisch karakter. Dat moet dan gerealiseerd worden door de gemeenteraad te laten beslissen over het lokaal sociaal beleid, wat hij nu ten andere al doet met het meerjarenplan en het lokaal sociaal beleidsplan. Daarnaast wil minister Homans de efficiëntie verhogen. Op vlak van ondersteunende diensten betekent dat concreet: evenveel doen met minder personeel. Dat verklaart de grote ongerustheid bij het personeel. In sommige gemeenten wordt al nauwer samengewerkt, maar de efficiëntiewinsten zijn vooralsnog niet becijferd of worden in ieder geval niet publiek gemaakt.

Het is evident voor een OCMW om met een aanpalend OCMW samen te werken dan met het gemeentebestuur, de methodes en doelgroepen zijn immers dezelfde. Samenwerking kan op vlak van sociale dienstverlening, leefloon, aanvullende steuntoekenning, budgetbegeleiding enzovoort. Er zijn al OCMW-verenigingen die het budgetbeheer voor verschillende OCMW's verrichten. Daarnaast kan er ook samengewerkt worden voor de maatschappelijke dienstverlening, problemen van armoede stoppen immers niet aan de gemeentegrenzen.

De actorrol op vlak van residentiële en thuiszorg is nu al het grootste deel van wat de OCMW's doen. Maldegem heeft bijvoorbeeld 350 personeelsleden, waarvan er 280 in de thuiszorg en de residentiële zorg werken: dienstenchequeonderne-

mingen, thuiszorgdiensten, dienstencentrum, assistentiewoningen, een rust- en verzorgingstehuis en een woonzorgcentrum. Samenwerken met aanbieders van dezelfde soort zorg is evidentier dan met de gemeente, die enkel met de kinderopvang enigszins in de buurt komt van de gewenste werkwijze. Om die reden wil de regio rond Maldegem als eerste met een inter-OCMW-samenwerking een soort zorgbedrijf oprichten. De onderhandelingen lopen al anderhalf jaar maar starten in 2017, wat oorspronkelijk de bedoeling was, zal nipt worden. Vlaanderen heeft momenteel welgeteld twee zorgbedrijven: OCMW Antwerpen heeft er een sinds 2009, OCMW Roeselare sinds 2015. Dat zijn dan zorgbedrijven binnen één gemeente waar niet gediscuteerd hoeft te worden over verdeling van middelen, compensatie van verlies enzovoort. Sinds de RIZIV-KB's aangepast zijn, zijn intergemeentelijke zorgbedrijven technisch mogelijk en ook de sociale Maribel wordt er niet door aangetast, wat bij de integratie in de gemeente wel het geval is.

Nico Weyns, secretaris OCMW Boortmeerbeek, legt uit dat de professionaliteit van de hulpverleners en de omkadering in OCMW's bijzonder zijn. In de gemeentelijke structuur is alles heel anders geregeld. Die professionaliteit is vastgelegd in artikel 59 van de organieke wet, dat bepaalt dat hulpverlening geregeld wordt volgens de meest aangepaste methode van het maatschappelijke werk. Dat impliceert dat hulpverleners een belangrijke mate van onafhankelijkheid hebben voor het onderzoek van de hulpvragen. Een rechtstreeks politieke sturing of zelfs een rechtstreeks ambtelijke sturing ligt dus delicaat. Vandaag wordt dat ondervangen door diensthoofden die een zekere autonomie hebben om maatschappelijk werkers en andere hulpverleners hun werk te laten doen. Het is perfect haalbaar om dat, juridisch, organisatorisch en praktisch, in een nieuwe structuur in te bedden, maar het zal heel wat zorgvuldigheid vergen om de hulpverleners de noodzakelijke autonomie te geven.

Luc Kupers vindt het vreemd dat er geen model is zonder bijzonder comité. Waarom moet er überhaupt een politieke instantie zijn die een marginale toetsing doet van individuele dossiers? Hetzelfde kan bereikt worden met een gemeenteraad-commissie die de krijtlijnen uittekent, zaken aanpast en bewaakt, maar zich niet uitspreekt over individuele dossiers. De huidige situatie is redelijk uniek in Europa, hoewel de spreker toegeeft dat ook de OCMW's zelf uniek zijn in Europa.

Piet Van Schuylenbergh ziet voor en tegen. Het grote voordeel van politici te laten meebeslissen is dat sociaal beleid dan voor hen zeer concreet wordt. Dat blijkt uit de ervaringen met de huidige OCMW-comités die ook politici tellen. Dat neemt niet weg dat ook de gemeenteraadsliden die niet in het comité zullen zitten met sociaal beleid begaan moeten zijn. Het grote verschil met nu zijn de experts.

Herwig Hoskens haalt Genk aan als bewijs dat ook in het huidige juridische kader de integratie van OCMW en gemeente ver kan gaan. *Jan Creemers*, financieel beheerder OCMW Genk, bevestigt dat Genk al sinds 2007 de integratie van de ondersteunende diensten voorbereid. Men boekt efficiëntiewinst op voorwaarde dat ook de manier van werken aangepast wordt, met name een ver doorgedreven digitalisering (automatisering) van alle facetten van de werking. Niet alleen de gemeente zelf wordt dan efficiënter, maar ook de samenwerkingsverbanden met anderen.

Integratie heeft ook nadelen. Er zijn nu om en bij de vijftig secretarissen en honderd financieel beheerders die twee bedrijven bedienen. Daarnaast heeft de spreker weet van een middelgrote stad waar de financiële diensten in een grote ruimte samenzitten met aan de ene kant achter een glazen wand de financieel beheerder van het OCMW, aan de andere kant de financieel beheerder van de gemeente. Geen van beide gevallen betekent echte integratie. Samen een visie uitwerken over alle voornoemde doelstellingen en een structuur opzetten om die te realiseren, dat is integratie. En niet alleen over het lokaal sociaal beleid, maar ook over

samenwerking met centra voor algemeen welzijnswerk en andere actoren, met de diensten en de schepenen van cultuur, sport enzovoort. De groep Genk herziert nu de volledige organisatiestructuur zodat diensten die nu naast elkaar werken, elkaar ontmoeten in het managementcomité om samen te bepalen wie instaat voor welk project, met wie ervoor samengewerkt wordt, in afspraak met de schepenen en eventueel het werkveld. Dergelijke integratie vergt een hele reorganisatie, maar ook een ontkokering.

De cultuurverschillen zijn zeer groot, ondanks de goede wil, maar ook de organisatieverschillen zijn aanzienlijk. De gewoontes van dienstverlening, dossierbehandling enzovoort zijn anders. Een geslaagde integratie tegen 2019 zal heel wat inspanningen vergen, om de politici op één lijn te krijgen, de visie op één lijn te krijgen, de organisatie en de processen op één lijn te krijgen. Desondanks bieden de structuur en de cultuur van de gemeente mogelijkheden voor het OCMW en omgekeerd. Het komt erop aan het beste van de twee te kiezen en daar één visie, één organisatie, één structuur uit te distilleren. Het allermoeilijkste is dat 70 percent van het personeel niet wil of niet kan veranderen. Het daarbij begeleiden en snel zekerheid scheppen is nodig voor het personeel, maar ook voor de continuïteit van de dienstverlening.

De spreker heeft geholpen bij de verzelfstandiging van het Ziekenhuis Oost-Limburg, waardoor Genk nu een goed georganiseerd, gespecialiseerd en winstgevend ziekenhuis heeft. Het is een openbaar ziekenhuis waarbij het OCMW waakt over betaalbare en voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg. Een gemeente, stad of OCMW is niet geëquipeerd om een zorgbedrijf uit te baten, daarvoor hebben ze hulp nodig van professionelen. Zo kan er een openbaar en efficiënt, winstgevend zorgbedrijf ontstaan en niet alleen in de ziekenhuissector. Wat noodzakelijk is omdat heel wat mensen privéziekenhuizen of zorginstellingen niet meer kunnen betalen. Het is al te gemakkelijk te zeggen dat het OCMW bijpast, maar dan maakt een privéziekenhuis winst op de kap van het OCMW en van de gemeenschap.

Herwig Hoskens acht voldoende flexibiliteit nodig, het juridische kader moet aangepast worden, modellen moeten flexibel gekozen worden, ze moeten facultatief maar sturend zijn, ondersteunend maar niet opgelegd. Voorts moet de professionaliteit en de onafhankelijkheid van de OCMW's behouden blijven. Middel en doel mogen niet gemengd worden. Kritische zin is goed, maar als de politieke wil er is om de hervorming tegen de deadline te halen, ziet de spreker geen problemen. Tot slot vraagt de spreker dat het werkveld en de federaties voldoende in de uitvoering betrokken worden omdat zij de terreinkennis hebben.

6. Repliek en aanvullend antwoord

Kurt De Loor dankt de sprekers voor hun klare taal en standpunten. Scepticisme over de timing is voor het lid een understatement. De reactie van de VVOS lijkt hem realistischer. Die organisatie wees ook op de financiële en juridische risico's. Een overgangsperiode lijkt de spreker wenselijk zodat kunst- en vliegwerk vermeden wordt. Zijn er nu al richtlijnen gegeven om secretarissen of ontvangers die met pensioen gaan niet meer te vervangen? Zo neen, willen de sprekers dat?

Dat er niet gezocht wordt naar nauwere samenwerking met andere actoren, is een gemiste kans. Hij vraagt de leden van de meerderheid dat alsnog te overwegen. Voor het versterken van het lokaal sociaal beleid zijn de waarborgen die de VVSG vraagt onontbeerlijk. Ook de andere parlementsleden lijken die vraag genegen, hij stelt dan ook een motie voor. De spreker hoopt dat minister Homans en bij uitbreiding de Vlaamse Regering de hier aanwezige organisaties als echte partners ziet en het overleg opstart, op een professionele en structurele manier. Slechts zo kan het lokaal sociaal beleid er sterker uit komen.

Mark Suykens heeft maar één vraag gehoord, de rest waren statements, zij het terechte statements. Op dit moment zijn er helemaal geen richtlijnen voor de vervanging van de decretale graden bij pensionering of ontslag. Dat neemt niet weg dat de regelgeving nu al mogelijkheden biedt. Gemeenten grijpen die trouwens, sommige centrumsteden hebben de aanwervingsprocedure voor een OCMW-secretaris stopgezet toen bleek dat de fusie niet meer vrijwillig was. Elke kans om het fuseren te vergemakkelijken moet gegrepen worden. Richtlijnen zijn daarvoor niet nodig en zullen allicht niet helpen, de lokale autonomie moet spelen. Wie nu stilzit, is de verliezer.

Herwig Hoskens steunt namens VLOFIN de oproep om alle kansen te grijpen.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Marnic DE MEULEMEESTER
Kurt DE LOOR,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ECG	Expertisecentrum van Gemeentesecretarissen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
KB	koninklijk besluit
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
VLOFIN	Vlaamse Lokale Financieel Beheerders
VVOS	Vereniging van de Vlaamse OCMW-secretarissen
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten